

DE HAAGSE TIJDEN

Stolpersteine op de IJscubweg

Pag. 3

Over prinsen en opstand

Pag. 5

Weerzien met 'mijn' kerk

Pag. 6-7

Muziekhandel Servaas in Haagse Geluiden

Pag. 11

De Haagse krant van alle tijden

Mysterie van de Haagse klopgeest

In 1951 was de Paets van Troostwijkstraat in de wijk Laakkwartier het toneel van spookachtige taferelen. Op maandagavond 2 juli werden de bewoners van de parterrewoning op nummer 47 ruim twee uur lang opgeschrikt door hevig en hardnekkig geklop. Alsof er met een heiblok tegen de muren werd geramd. Zo hevig dat de schilderijen aan de muren klapperden. Op de daaropvolgende avonden herhaalden de krachtige slagen zich. Het zorgde voor oplopende ergernis bij de burens. De bewoners van de eerste etage vonden het na een week wel welletjes worden en gingen naar de benedenburen met het verzoek om te stoppen met hameren. De van overlast beschuldigde bewoners verklaarden dat zij het geluid niet maakten. Ze waren juist in de veronderstelling dat de bovenburen iets in elkaar aan het timmeren waren...

De buurman van de tweede etage werd erbij gehaald en ook hij had hetzelfde lawaai gehoord. Ook buiten waren de slagen en kloppen goed hoorbaar. Buurbewoners die zich inmiddels voor de parterrewoning hadden verzameld, vroegen zich af wat er binnen gaande was. Omdat niemand een verklaring had voor de mysterieuze geluiden en men begon te denken aan een klopgeest, besloten de bewoners van de geplaagde huizen de politie te alarmeren.

Het nieuws dat er iets gaande was in de Paets van Troostwijkstraat ging als een lopend vuurtje door Den Haag en randgemeenten. De gebeurtenis trok duizenden nieuwsgierigen. Iedereen wilde met eigen ogen en oren de klopgeest aanschouwen. "Wij willen het spook zien!" werd er geroepen. Maar helaas verscheen het niet. Wel werden de vreemde slagen gehoord. Stoere kinderen stonden met hun oren tegen

de muur en drukten met hun neuzen tegen de ruiten om het geheimzinnige geklop te horen. In de straat nam de drukte toe. Er werd gejoeld en geschreeuwd. Op een gegeven moment werd er zelfs luidkeels gezongen: "Hoor wie klopt daar kinderen".

Om de menigte op een afstand te houden werd er een afzetting geplaatst. Ondertussen hadden agenten veel moeite om het drukke verkeer naar de Paets van Troostwijkstraat in goede banen te leiden. Politiejeeps reden af en aan en iedereen die in het gebied wilde komen, moest aantonen welke grondige reden daarvoor was. Inmiddels deden de meest fantastische verhalen de ronde. Zo zouden er zwarte op- en neergaande voorwerpen gezien zijn ter grootte van de kap van een naaimachine. Het spook zou de geest zijn van een zonderlinge man die in een van de woningen van de trap was gevallen en daarbij het leven had gelaten.

Drukke op straat uit belangstelling voor het spook in het huizenblok in de Paets van Troostwijkstraat. Foto: Friezer-Stokvis, collectie HGA

Een buurbewoner wist te vertellen dat er een oude vrouw was vermoord die met haar laatste woorden dreigde terug te komen.

De politie stelde met twaalf man sterk een uitgebreid onderzoek in. Met enige aarzeling maar met ware heldenmoed gingen ze de parterrewoning en de daarboven gelegen huizen in. De agenten kropen onder de vloer om te zien of er iets met de funderingen van het huis aan de hand was en onderzochten de kalk die van de muren viel. Omdat men ook dacht aan een grappenmaker hielden rechercheurs de hele avond de wacht in de woningen. Ze renden naar iedere hoek waaruit het geklop scheen te komen. Echter zonder iemand of iets te zien. Ook ambtenaren van de bouw- en woningtoezicht stelden een onderzoek in. Diverse huizen in de straat vertoonden scheuren en verzakkingen.

Als mogelijkheid werd geopperd dat deze krakkemikkigheden de geluiden voortbrachten. Tegen middernacht stelden de ambtenaren deskundig vast dat het geluid afkomstig was van de ruimte tussen de eerste en tweede etage. Het vermoeden was dat een defect in de waterleiding de klop geluiden veroorzaakte. Een aannemer werd erbij gehaald voor verdere inspectie. Zijn conclusie dat de bouwvallige huizen 'werkten en kraakten' was helder en ontvullend. Toch werd een echte oorzaak niet gevonden.

Opvallend was dat de geluiden na het onderzoek een week lang wegbleven. Maar zodra de politie het allemaal wel welletjes ging vinden en de publieke belangstelling luwde, kwamen de geluiden weer terug. Toen twee agenten erbij werden gehaald, verdween het gestommel. Het nieuws dat

de klopgeest was teruggekeerd zorgde weer voor veel belangstelling. Wat was er toch aan de hand? Het werd nog vreemder. Het spook bleek te kunnen schrijven en zelfs over dichterlijke vaardigheden te beschikken. De bewoners kregen een aantal brieven waarvan er een in dichtvorm was opgesteld en ondertekend met 'Het Spook'. Was het een flauwe grap? De meeste bewoners meenden van wel. Maar enkele twijfelden of dachten van niet. Er werd zelfs een echt spook gezien. Het was een meisje dat, met gevoel voor humor, in een wit laken over de daken van de Rijswijkse Tulpstraat liep, recht tegenover de Paets van Troostwijkstraat. Het waren de laatste oprispingen van het mysterie. De Haagse klopgeest liet niets meer van zich horen.

Jan Kaffa
jankaffa@hotmail.com

UTS VAN DER GEEST
VERHUIZINGEN

Speciale service voor senioren

- Zorgverhuizingen
- Particuliere verhuizingen
- Int. verhuizingen
- Kunst- en antiekservice
- In- en uitpakservice
- Verhuisdirigente
- Handyman
- Inboedelopslag

T 070 399 42 41
W utsvandergeest.nl

ERKENDE
VERHUIZERS

CUVO. Zorg voor uw uitvaart.

CUVO UITVAARTZORG ONDERDEEL VAN COÖPERATIE DE VOLHARDING

BEL BIJ EEN OVERLIJDEN OF VOOR EEN
AFSPRAAK 070 346 95 71 | WWW.CUVO.NL

DEN HAAG
EN OMSTREKEN

BRIEVENBUS

De gratis rubriek 'Brievenbus' is een zeer populaire!
Hulp nodig of wilt u een reactie plaatsen?
Mail naar redactie@dehaagsetijden.nl

Bakkerij Van Houdt

Wat een mooi artikel stond er in de krant van 1 november, waarin Annelies Flinterman-van Houdt vertelde over de bakkerij van haar familie. Wij meisjes van de Muloschool aan de overkant stroomden iedere dag in de pauze de winkel binnen voor iets lekkers. Vaak kwam ik niet aan de beurt, omdat de pauze te kort was. De moeder van sopraan Francis van Broekhoven die ook bij ons op school was, stond ook in de rij voor iets lekkers. Toch leuk om dan nu al die herinneringen op te halen... Ik zie Annelies' vader nog zo op mijn netvlies, met zijn fiets en mand met brood erop. Hij was altijd zo lief en werkte zo hard. Evenals haar moeder die altijd een beetje streng was. Maar dat moest wel

om het hoofd boven water te houden. Helaas heb ik dit alles maar drie jaar meegemaakt, want toen werd ik van school getrapt. Het hoofd van de school

zr. Virginia had ik een andere naam gegeven. Ik noemde haar, als de zuster bij de deur stond bij het binnenkomen, zr. Vagina. "Dag zr. Vagina" (met een glim-

De Haagse tram

Den Haag, blijft de mooiste stad der steden
Van op het deftige zand, tot door het zachte veen
Er rijdt op zeker wel een Haagse tram doorheen
In de oude remise pronkstukken uit het lange verleden

Zeg nâh tog zelluf, wat is er mooier dan een ritje in lén elluf
Vanaf het Hollands Spoor tot de keerlus op Scheveningen
In de zomer met een open wagen, dan was het dringen
De keerlus voor het Kurhaus, lijn 1 helemaal tot in Delluf

Straks nieuwe rijtuigen, TINA genoemd, in rood en wit
De moderne tijd, net wat u zegt, zie ze toch liever in groen en geel
Geniet in het museum als ik op zo'n ouderwets houten bankje zit

Denk aan de kartonnen kaartjes in de snelle randstadrail
Een verkleurde foto van een paardentram in haar eerste rit
Den Haag en zijn tram, maken de stad tot een geheel

Cor van Welbergen
Cor.Welbergen@minbzk.nl

Fotoclub F70 exposeert in de Bibliotheek

Leden van de Rijswijkse fotoclub F70 exposeren van 17 december tot en met 28 januari in de Bibliotheek in Rijswijk aan het Generaal Eisenhowerplein 101. Op de expositie zie je foto's over verschillende onderwerpen, zoals natuur, landschappen, architectuur, creatief, abstract en straatfotografie. Zowel beginnende als gevorderde fotografen zijn van harte welkom bij Fotoclub F70 en zij kunnen aan alle activiteiten deelnemen. De leden komen elke dinsdagavond van 20.00 tot ongeveer 22.30 uur bij elkaar om hun kennis te verbreden en te verdiepen. Deze avonden worden gehouden in Wijkcentrum Stervoorde in Rijswijk. Iedereen kan zich in een informele sfeer en in eigen tempo ontwikkelen. De leden helpen elkaar, geven tips en beoordelen elkaars fotowerk op een positieve manier. Samen fotograferen is leerzaam en leuker! Het jaarprogramma bestaat uit verdiepingsavonden, gastsprekers, workshops, besprekingsavonden, competities en excursies. Alles is afgestemd op de wensen van de leden. De expositie is tijdens de openingsuren van de Bibliotheek gratis te bezoeken.

lach). En dat bleef ik volhouden, omdat anderen er zoveel plezier in hadden. Zelf wist ik in die tijd niet eens wat het betekende. De jongens van de LTS hadden mij dat ingefluisterd. Toen moest ik naar de Mulo in de Tasmanstraat. De eerste dag dat ik daar kwam, moest ik eerst bij mijnheer Brule komen, het hoofd van die school. Mij werd gezegd dat ik niets hoefde uit te halen, want dan kon ik meteen vertrekken. Ook van die school werd ik geschorst en was ik later niet meer welkom. Ik was nogal brutaal en onhandelbaar. In ieder geval roept dit artikel zoveel herinneringen op. De lekkere bakkerslucht van de winkel rook ik opnieuw bij het lezen van dit prachtige verhaal met foto's.

Len van der Maaten
lenvandermaaten@yahoo.nl

Foto: Rob van Roosmalen

Mercurius

Bij het interessante artikel van Jaqueline Alders over Mercurius in De Haagse Tijden van 15 november j.l. heb ik twee opmerkingen. Misschien aardig om te weten dat de oude Grieken óók een god van de handel hadden: Hermes. Eigenlijk is Mercurius de Romeinse versie van Hermes. Met dezelfde betekenis en attributen, zoals een helm met vleugels. Ten tweede: Mercurius was tot 1977 een vakbond van het NVV voor dienstverlenend personeel. Met een Haagse afdeling aan de Laan van Meerdervoort. In 1977 werd Mercurius omgedoopt in de Dienstenbond FNV. Die heeft een honk in het Vakbondshuis aan de Herengracht 3. Die bond voert o.a. actie bij De Bijenkorf, waar

het personeel nogal lage lonen krijgt en niet meer met de roltrap mag aan het einde van een werkdag.

Rob Lubbersen
roblubbersen@ziggo.nl

Indorock

Hierbij wil ik reageren op het artikel in uw krant over de Indorock uit de jaren zestig. Ik heb altijd genoten van de Tielman Brothers en ook van optredens in de Broodfabriek in Rijswijk en in Delft bij Café De Oude Jan van zulke muziek. Mijn broer en ik luisterden altijd naar Cris Howland. Ik ben al zestig jaar in het bezit van het plaatje Fraulein en gelijk weer gedraaid en ook The Javalins opgezocht en gevonden. Grandioos en bedankt.

A. Verhoeff, Delft

Uitgeverij De Haagse Tijden
Laan van Meerdervoort 174
2517 BH Den Haag

Ook te volgen via Facebook, Instagram, Twitter en LinkedIn.

Uitgave:

Uw krant is elke twee weken in een oplage van tenminste 65.000 exemplaren gratis af te halen op circa 360 distributiepunten in Den Haag, Zoetermeer, Westland, Delft, Midden-Delfland, Leidschendam-Voorburg, Rijswijk, Pijnacker-Nootdorp en Wassenaar.

Redactie:

De artikelen, verhalen en foto's in onze krant worden aangeleverd door onze lezers. De ingezonden artikelen zullen ook gebruikt worden op de website en onze sociale media kanalen.

Hergebruik van de artikelen en foto's is aan de uitgever. Voor de vaste columnisten geldt een andere regeling. U kunt uw verhaal insturen naar: redactie@dehaagsetijden.nl

Abonnementen

Voor € 75,00 per jaar kunt u de krant in Nederland thuis ontvangen per post. Buiten Nederland ontvangt u de krant voor € 95,00 per jaar. Een abonnement vraagt u aan via de klantenservice.

Alle uitgaves van De Haagse Tijden kunt u terug vinden op de website www.dehaagsetijden.nl/archief

Adverteren

Wilt u ook adverteren in De Haagse Tijden? Vraag naar de mogelijkheden bij Daphne Brückel en bel 070-3607676 of mail naar info@dehaagsetijden.nl

Hoofdredacteur

Sanne Groeneboer
redactie@dehaagsetijden.nl

Vaste auteurs

John Vroom
Marcello & Els
Milja de Zwart
Robert Mindé

Fotografie

De Haagse Tijden heeft de moeite genomen om de rechtmatige eigenaar van de gepubliceerde foto's te vinden. Als u meent de publicatierechten te hebben, kunt u contact opnemen met de uitgever.

Vormgeving

Brückel Reclame BV

Lezersservice

De lezersservice is te bereiken van maandag t/m vrijdag van 10 - 12 uur op: 070 - 345 76 97

Stolpersteine op de IJclubweg

Door het plaatsen van Stolpersteine wordt de herinnering aan slachtoffers van het nationaal-socialisme tijdens en rond de Tweede Wereldoorlog levend gehouden. De steentjes van 10x10 cm zijn voorzien van een messing bovenkant waarin naam, geboortedatum, deportatiedatum en datum en plaats van overlijden staan gegraveerd en worden aangebracht bij het laatst bekende woonadres. Op 29 juni 2022 werden in de Haagse Hout 39 gedenksteden geplaatst, waaronder twee op de IJclubweg. In totaal liggen er nu meer dan 200 Stolpersteine in Den Haag.

Mijn ouders zullen heel blij zijn geweest met de huurwoning op de IJclubweg die ze op 1 oktober 1943 konden betrekken. Ik was toen een maand oud. In die periode was een groot deel van Scheveningen tot Sperrgebiet verklaard; de bewoners moesten hun huis ontruimen. Wie niet economisch gebonden was aan Den Haag werd geëvacueerd, voor de anderen moest er woonruimte komen. Ook voor mijn ouders was het dus erg moeilijk om in die periode aan een woning te komen. Ze woonden tot dan op gemeubileerde kamers.

In de parterrewoning op de hoek van de IJclubweg had ik, samen met mijn twee later geboren zusjes, een fijne jeugd. Het huis met een tuin achter en een terrasje voor was omgeven door een breed trottoir waar we fijn konden spelen. Maar eerst kwamen de hongerwinter en het bombardement van het Bezuidenhout nog. Ik had inmiddels een zusje, Renée die op 1 september 1944 werd geboren. Bij het fatale bombardement van 3 maart 1945 bleven de IJclubweg en de straten daaromheen gespaard, maar ook daar was de ravage enorm. Alle ruiten lagen eruit, de wind had vrij spel en overal was stof en as van de verbrande huizen verderop. Gas, elektriciteit en water was er niet. Verderop op de IJclubweg had iemand een pomp geslagen in de voortuin, waar emmertjes water te krijgen waren.

Zelf waren mijn zusje en ik nog te klein om ons daar iets van te herinneren, maar mijn ouders hebben ons wel veel over de oorlogstijd verteld en veel opgeschreven in mijn babyboek. Van het drama dat zich zo kort voordat mijn ouders het huis huurden had voltrokken aan de

toenmalige bewoonsters van de IJclubweg 12 had ik geen flauwe notie. Ook mijn ouders zullen daar waarschijnlijk niets van geweten hebben. Pas in 2021 kwam ik er via het Dodenboek Bezuidenhout achter dat er toen twee Joodse dames gewoond hebben; een tante van 84 en haar nicht van 60 jaar. Op 24 augustus 1943 hadden zij hun huis moeten verlaten en waren via Westerbork naar Auschwitz gedeporteerd. Daar zijn zij op 3 september 1943 omgebracht. Ik schrok erg toen ik dat las. Het kwam extra hard binnen omdat ik me realiseerde dat het allemaal gebeurde in de periode

rond mijn geboorte (op 29 augustus) en dat we al zo snel daarna – op 1 oktober 1943 – in hún huis kwamen wonen!

Baronnesse Rachel Tilmont-de Jong werd op 5 november 1858 in Den Haag geboren. Door haar huwelijk met de Belgische Baron Raoul Tilmont kreeg ze haar adellijke titel en tevens de Belgische nationaliteit. Annie Cornelia Coert-de Jong was op 6

Zus Renée, buurmeisje Elly en ik in 1949, op de plek waar nu de Stolpersteine zijn aangebracht

december 1882 eveneens in Den Haag geboren. Zij was getrouwd geweest met Anthony Coert, een kunstschilder die in 1930 directeur van de Lakenhal in Leiden was geworden. Toen beide dames alleen kwamen te staan, hebben zij in 1938 samen de woning op de IJclubweg betrokken.

“Pas in 2021 kwam ik er via het Dodenboek Bezuidenhout achter dat er toen twee Joodse dames gewoond hebben.”

geplaatst, maar begin juni kreeg Monike eindelijk bericht dat het op 29 juni 2022 ging gebeuren. Inmiddels had Monike haar woning echter verkocht en de nieuwe bewoners over de aanvraag ingelicht. Als aanvraagster was ze op 29 juni natuurlijk wel aanwezig.

werden in het midden gelegd en kregen een omlijsting van donkergrijze smalle klinkers. Het ziet er zeer verzorgd uit. Het was een intieme en warme bijeenkomst, waarbij de aanwezige burens zich zeer betrokken toonden. Mede namens Monike hield ik een korte speech en daarna legden wij beiden enkele bloemen bij de gedenksteden voor Rachel Tilmont en Annie Coert.

De gemeente zorgt twee keer per jaar voor het schoonmaken van de messing plaatjes. Ik kan me indenken dat 4 mei ook een moment wordt om stil te staan bij de herinnering aan wat toen gebeurd is. Maar de tijd staat niet stil, er is altijd weer een nieuw begin. Heel mooi is dat er onlangs weer nieuw leven in het oude huis is gekomen, toen de ooevaar er in september een bezoek bracht.

Bonnie Spaans
bonniespa@telfort.nl

Op die woensdag bevond zich rond 13.00 uur een klein gezelschap op de hoek van de IJclubweg. De meeste burens waren er, evenals een kleine delegatie van de gemeente. De nieuwe bewoners konden er tot hun spijt niet bij zijn, maar diens ouders waren er wel. Na een kort overleg over de beste plek werd er door een tweetal stratenmakers een stoeptegels uit het trottoir gehaald. De fraai uitgevoerde Stolpersteine

Op 29 juni werd de Stolpersteine gelegd voor Rachel Tilmont en Annie Coert

Ik vond het wel fijn dat er Stolpersteine waren aangevraagd. Aanvraagster Monike was, enkele maanden na het overlijden van mijn moeder in augustus 2002, de bewoonster van mijn vroegere ouderlijk huis op de IJclubweg geworden. Mijn moeder was er tot aan haar overlijden blijven wonen. Mede door corona duurde het extra lang voordat de herdenkingsstenen konden worden

Zondagochtend-concerten € 16,-

WORLD FORUM THEATER DEN HAAG

Aanvang 11.00 uur

5 februari 2023

Een Koffer Vol Liedjes

(Tony Neef, Maaïke Widdershoven, Ruud Bos)

12 maart 2023

ForEverly Brothers - Ode aan the Everly Brothers

DE DOELN ROTTERDAM

Aanvang 11.00 uur

11 december 2022

Van Smartlap tot Opera

18 december 2022

White Christmas at de Doelen (11.00 uur en 19.00 uur)

22 januari 2023

Carel Kraayenhof en Leoni Jansen

12 februari 2023

New Diamonds - Ode aan de Blue Diamonds

5 maart 2023

Franklin Brown & Tiny Little Bigband:

Ode aan Tom Jones, Sinatra en andere grootheden

Meer informatie en bestellen via internet of telefonisch:

www.zondagochtendconcerten.nl - 010 4225244

Samen aan alles gedacht!

- Opbaren thuis of in een uitvaartcentrum naar keuze
- Vooraf vastleggen van uitvaartwensen
- Uw uitvaartverzorger in regio Haaglanden

070 345 48 10
 Dag en nacht bereikbaar

Bautersemstraat 1, 2518 PC Den Haag
www.henning-uitvaart.nl

Uitvaartverzorging J. Henning anno 1885
 is houder van het Keurmerk Uitvaartzorg

UITVAARTVERZORGING
J. Henning

Mirella

Pim

‘Wij staan altijd voor u klaar.’

Rolf, Linda, Paul en Michelle van DELA

Ons ervaren team helpt u graag om het afscheid altijd persoonlijk en bijzonder te maken. Voor leden en ieder ander. Ga voor informatie naar dela.nl/denhaag of bel **070 217 09 10** voor een persoonlijk gesprek.

DELA
 voor elkaar

Seniorenhulp Nederland
 Meer dan alleen verhuizen...

Vrijblijvende offerte?
BEL: 070 - 306 16 96

Senioren-verhuizing
 Volledig verzorgd!

Woning-ontruiming
 Huur- en koopwoning

Schilder-en kluswerk
 Stofferen en behangen

Spoed-oplevering
 Binnen 7 dagen leeg

www.seniorenhulp.com

Behandeling aan huis

Een team van prothesespecialisten

Enrico, Martijn, Jasper en John Jellema

Wij komen **gratis** bij u thuis voor het maken van nieuwe protheses of het corrigeren en repareren van uw huidige protheses. Met onze kennis en vaardigheden kunnen wij u perfect van dienst zijn!

- Voor het maken van nieuwe kunstgebitten
- Pasvormcorrecties en reparaties
- **Gratis** behandeling aan huis
- 75% vergoeding vanuit uw basisverzekering, 25% eigen bijdrage
- Rechtstreekse vergoeding door uw zorgverzekeraar

Tel: 070-3555790
info@novodent.nl

Valkenboskade 466
 2563 JK Den Haag
 (Hoek Laan van Meerdervoort recht t.o. halte tram 3 en 12)

www.novodent.nl

De mooiste kerstreizen
 Gewoon perfect geregeld.

Kerst in Maastricht
 5-daagse busreis www.dejongintra.nl/kdmaa02 vanaf p.p. **€ 599**

Kerst in sfeervol Wenen
 8-daagse busreis www.dejongintra.nl/kdwen05 vanaf p.p. **€ 739**

Kerst tussen de Elzas en Zwitserland
 8-daagse busreis www.dejongintra.nl/kdmhe01 vanaf p.p. **€ 769**

Kerst in het Salzkammergut
 8-daagse busreis www.dejongintra.nl/kdvoc01 vanaf p.p. **€ 809**

Kerst en oud en nieuw in Kroatië
 12-daagse busreis www.dejongintra.nl/kdopa04 vanaf p.p. **€ 1189**

Kerst en oud en nieuw in Toscane
 13-daagse busreis www.dejongintra.nl/kdmtm02 vanaf p.p. **€ 1379**

www.dejongintra.nl/kerstreizen
 Bel 0180 - 457 803
 of ga naar uw ANVR-Reisbureau

Reissom o.b.v. 2 personen en excl. € 32 reserveringskosten, Calamiteitenfonds en SGR-bijdrage.

de Jong Intra vakanties

Over prinsen en opstand

Het is oktober 1956. Sinterklaas bij de Ornas-kinderen is in zicht. Terwijl het ANP op de radio bericht over studentendemonstraties en politieke onrust in Budapest, sta ik als tienjarige tussen vier stoelen in de Pijnboomstraat met poppengebaren prins Dapperdegen te repeteren. “Ja, kom maar op. En als een pop bewegen.” Herman Mittelberg stimuleert op rustige wijze zijn spelers. Er staan midden in de kamer stoelen opgesteld die het toneel aangeven. Daartussen ben je ‘zichtbaar’. Wij moeten als poppen opkomen, onze scène spelen en weer afgaan. Onze ledematen als houten poppen als in de poppenkast bewegen. We hoeven geen tekst te leren. De stemmen komen van anderen die aan de kant zitten en later buiten beeld voor de microfoon staan.

Mijn vader is penningmeester bij de sportvereniging Ornas. Die organiseert af en toe voor kinderen van de voetballers en tennissers een Sinterklaasviering. Secretaris Herman Mittelberg is met het idee gekomen om een levende poppenkast in het voorprogramma van het bezoek van Sinterklaas en zijn twee Pieten te brengen. Mittelberg is een enthousiaste poppen- en amateurtoneelspeler. Hij heeft een stem die zeker niet onderdoet voor die van Jean Dulieu die op dat moment op de VARA-radio klinkt met de avonturen van Paulus de Boskabouter en Eukalypta. Mittelbergs dochter Marjo is prinsesje Lilalo. Wim Copier, een vriendje van mij uit de Columbusstraat, is kabouter Krummelkriel. Wim is een paar jaar ouder en zit al op de middelbare school. Zo af en toe spelen we bij mij thuis met mijn cowboys en indiaantjes. Mijn moeder speelt de gemene heks. Ze heeft haar talent al eerder getoond door van Lia Dorana het lied van de Rotterdamse femme fataal Ali Cyaankali op een feestavond van Ornas te zingen. Mijn vader krijgt zowaar een dubbelrol, hij is zowel lakei als het vreemde, betoverde wezen Wienewuut. Bob Kootwijk speelt de koning. Hij zit op de afdeling bij mijn vader en ik mag Bob zeggen, gelukkig niet moeilijk doen met meneer Kootwijk. John Niemans, de latere amateurtheaterrecensent bij de Haagse Courant, is een agent.

Ik mag voor de microfoon een liedje zingen op de wijs van *Op de grote stille heide*. Dat ken ik van school, waar ik het bij meester Post heb geleerd. De spreekstem van de prins wordt vertolkt door Paula Smit, de dochter van de voorzitter. Snel op nu! Wij bewegen als levende poppen in de ruimte.

Alleen gebaren. Heel spannend. Mijn eerste rol op het echte podium in een zaal van het Zuid-Hollandsch Koffiehuis aan de Haagse Groenmarkt.

In de Cineac op het Buitenhof hebben de journaalbeelden over de Hongaarse Opstand diepe indruk op me gemaakt. Generaal Pal Maleter wordt gearresteerd. De Russen vallen 4 november binnen. Imre Nagy wordt gevangengenomen. “Er komt een marionettenregering aan de macht”, zegt Bob tegen mij in de pauze van een repetitie. “Ik ben bang dat de Russen

ook een klein gezelschap dat sprookjes op de planken brengt. Zo heb ik in de zomer Repelsteeltje in het Openluchttheater Zuiderpark gezien.

De zaal is gevuld met kinderen en ouders. Allemaal kijken ze naar de twee danseressen die staan opgesteld bij de grote deuren. Mijn moeder heeft talkpoeder op de grond gestrooid. Voor het geval dat... Toosje en Dineke luisteren naar de eerste klanken van de piano. Mijn oom Chris zit achter die piano en mijn moeder staat nu klaar om de bladmu-

“Boem. Op de grond. Geschrokken staat ze weer op en speelt verder.”

hier ook in Nederland komen!” was mijn reactie. “Welnee. Dat gebeurt echt niet!” verzekerde de koning mij.

De kleren voor de voorstelling kan mijn moeder lenen van haar neef Chris Hofland die in de Archimedesstraat een balletschool heeft. Daarmee heeft hij al vele jaren kinderoperettes uitgevoerd in het gebouw van Kunst en Wetenschappen. Oom Chris heeft met zijn vriend Ton Kranenburg

Chris Hofland met Repelsteeltje of Hans en Grietje. Foto uit het promotiemateriaal van Chris Hofland

Repelsteeltje. Foto uit het promotiemateriaal van Chris Hofland

Gerard Huybers bij Sinterklaas

ziek om te slaan. Toosje komt als eerste. Stap-stap-stap. Fier weg maar... ze glijd uit op haar spitzen. Boem. Op de grond. Geschrokken staat ze weer op en speelt verder. Iedereen is geschrokken. Dineke trekt zich even later totaal niets van dat alles aan. Ze danst met een strak en stalen gezicht. Alsof er niets gebeurd is en ze spitzt alsof ze in de balletstudio staat. Oom Chris speelt ook verder. The show must go on.

Ik groeide in mijn rol als prins Dapperdegen, met pak en baret met witte veer. Maar met

zo'n prinsenpak kun je meer doen, veel meer... Ik zit in de vijfde klas van de Elout van Soetewoudeschool. Enthousiast vertel ik over mijn rol. Ik zie me in dat pak al als prins Willem van Oranje. Meester Post kan heel boeiend over de vaderlandse geschiedenis vertellen. Over de tachtigjarige oorlog, de opstand tegen het Spaanse gezag.

Een jaar geleden heb ik voor tien jaar bevrijding een historische optocht van Cruys Voorbergh in Den Haag op de Regentesselaan gezien. Zeer veel indruk maakte op mij een praalwagen die de dood van prins Willem van Oranje uitbeeldde. En dat plaatje in mijn geschiedenisboek *Toen en nu*. Ik ben Willem van Oranje in prinsenpak en met een oude avondjurk van mijn moeder wordt Lidy Brinksma als Louise de Coligny aangekleed. Mijn vriendje bij mijn poppenkast, Gert Demper, neemt de rol van de verrader Balthasar Gerards op zich. En Reinout Sijsma, we hebben een repetitie bij hem thuis in de Buys Ballotstraat, is een van de edelen aan het Delftse hof.

Wij kunnen bewegen én spreken. De speelruimte is beperkt voor de klas, maar er is nog net ruimte om de laatste woorden uit te brengen. “Heb medelijden met mij en met dit arme volk...” De bodem voor mijn belangstelling voor Willem van Oranje is gelegd. Pal Maleter en Imre Nagy zijn om het leven gebracht. De Hongaarse opstand ben ik blijven volgen.

Frits Enk
fritsenk@gmail.com

Weerzien met 'mijn' kerk

Het was een vast ritueel in mijn jeugd. Elke zondag rond 10.00 uur verzamelen in de gang. Dan te voet - vader, moeder en ik - over de Carel Reinierskade, het Eerensplein, Theresiastraat, De Carpentierstraat, Helenastraat. Via de zijdeur de kerk in. Derde rij in de banken links van het altaar. Middenin. Bruine vilten kussentjes om op te knielen, keurig aan een koperen haakje. Om 10.30 uur begon de Heilige Mis. Rond 11.30 uur was deze afgelopen. Dan weer dezelfde route naar huis.

'Onze' kerk was die van Onze Lieve Vrouw van Goede Raad. Rooms katholiek, maar dat had u al geraden. Een modern gebouw dat er op het eerste gezicht niet eens uitzag als een kerk. De reden? Het oorspronkelijke, kathedraalachtige kerkgebouw met een toren van zeventig meter hoogte uit 1896-1897 werd op 3 maart 1945 door Britse bommen verwoest. Het bekende bombardement op het Bezuidenhoutkwartier. De kerkgangers moesten hun heil zoeken in 'noodkerken' bij mensen thuis, in de Daendelstraat en op de Bezuidenhoutsweg. Later deden een gymlokaal in de Johannes Camphuysstraat en een garage in de Altingstraat dienst als kerk. Pas in juli 1947 kwam er een 'officiële' houten noodkerk bij de huidige Theresiastraat, ter hoogte van de Mariastraat.

Achter de schermen werd ondertussen gewerkt aan herbouw van de oude kerk, ontworpen door Nicolaas Molenaar, leerling van de grote kerkbouwer Pierre Cuypers. Maar de gemeente wist nog niet wat men met het Bezuidenhout aan wilde. En de pasbenoemde pastoor Van Alphen voelde niets voor herbouw. Dus werd ir. Jan van der Laan uit Leiden gevraagd een plan te maken voor een nieuwe kerk met duizend zitplaatsen rondom het altaar. In juni 1951 was zijn

De door het bombardement verwoeste kerk. Foto: collectie Parochie

ontwerp klaar. Besloten werd te bouwen op de plek van de verwoeste kerk. De eerste paal ging op 25 januari 1954 de grond in. Op 20 november 1955 werd de nieuwe kerk in gebruikgenomen. De bouw kostte 695.100 gulden.

Ik ben er gedoopt, kreeg er de eerste heilige communie, ontving er mijn vormsel. Op de lagere school kregen we catechismusles van de priesters

uit de kerk. Eens per kwartaal gingen we er met de hele schoolklas lopend heen om te biechten. Waarbij we onderweg gezamenlijk zonden verzonnen, want je moest toch iets zeggen in die biechtstoel. "Tien onze vaders en tien wees gegroetjes. In nomine patris, et filli, et spiritus sancti. Amen." Ik zat zelfs op de voetbalclub die de kerk samen met de Sint Liduina-kerk (Schenkkade) runde, OSC: Oosterboys (Liduina) SVT

(Sportvereniging Sint Tarcisius) Combinatie. Een verzoek misdienaar te worden wees ik af, ook al vond ik dat gedoe met wierook wel heel interessant.

Sinds oktober 2010 is de kerk in handen van de Parish Church, de internationale rooms-katholieke, Engelstalige parochie. Een kerk die sinds de Tweede Wereldoorlog in Nederland actief is. De uit Wervershoof (Noord-Holland) afkomstige 'Father' Sjaak de Boer, zelf missionaris van Mill Hill, kon de Onze Lieve Vrouw van Goede Raadkerk voor één euro kopen, maar dan wel met de verplichting de kerk te behouden en op te knappen. "De Nederlandse parochie werd steeds kleiner en ouder. En het onderhoud van de kerk werd steeds duurder. Wij groeiden juist, vooral door de vele expats. We zaten in de Christus Koningkerk in Mariahoeve maar die ging dicht. Hier zitten we vlak bij het centrum, er is parkeerruimte en er zijn bijgebouwen voor al onze activiteiten. Wij zijn jong, internationaal en actief."

Inmiddels zijn de muren opnieuw gevoegd, het dak is vernieuwd, het orgel opgeknapt en de tegelvloer in de kerk is bijgewerkt. Alleen de vijftig meter

Mariabeeld Paschaliskerk

hoge toren staat nog op de 'to-do-lijst'. Niet alleen de toren zelf maar ook de uurwerken zijn aan revisie toe. Een restauratie die tussen 150.000 en 200.000 euro vergt. Daarvan is pas de

De noodkerk. Foto: collectie Parochie

Kruis boven het altaar

Het kerkcomplex

helft bijeengebracht, goed voor enkele kleinere ingrepen. Voor de rest van het bedrag blijft de kerk gulle gevers zoeken.

Binnen is de kerk nog precies als meer dan vijftig jaar geleden: groot en koud. ‘Onze’ bank is weg en heeft plaatsgemaakt voor een orgeltje - de orgelpijpen hangen nog steeds op dezelfde plek aan de wand achter een altaar - en stoelen voor een koor. Het altaar staat verder naar voren. Maar het opvallende kruis, gemaakt door schilder Lambert Simon hangt er nog. Hetzelfde geldt voor de kroonluchters en de biechtstoelen. Alleen de kruisgang is vervangen, vertelt Sjaak de Boer. Ik mis de lucht van wierook en ook het aantal kaarsen is tot een minimum beperkt.

In de pastorie bruist het, ook al is Sjaak de Boer de enige

Mozaïek boven de hoofdingang

priester. “Zes uur per week word ik bijgestaan door een diaken.” Een secretariaat en honderden vrijwilligers zorgen voor vitaliteit in de gebouwen waar ik als kleine jongen alleen kwam als ‘meneer pastoor’ na de mis iets te vieren had en mijn ouders het nodig vonden erheen te gaan.

De oude kerk. Foto: collectie Parochie

als de Nederlanders. Hier komen beide kanten van de sociale ladder elkaar tegen: ambassadeurs en daklozen. Religie komt van ‘religare’, herverbinden. Er zijn elf niet-Nederlandse parochies in Den Haag waarvan drie - de Spaanse, Franse en die van ons - met veel nationaliteiten. De rest zijn echt nationale kerken. Bij ons is het geven en nemen: ‘mijn manier is niet noodzakelijk de enige’”, aldus Sjaak de Boer.

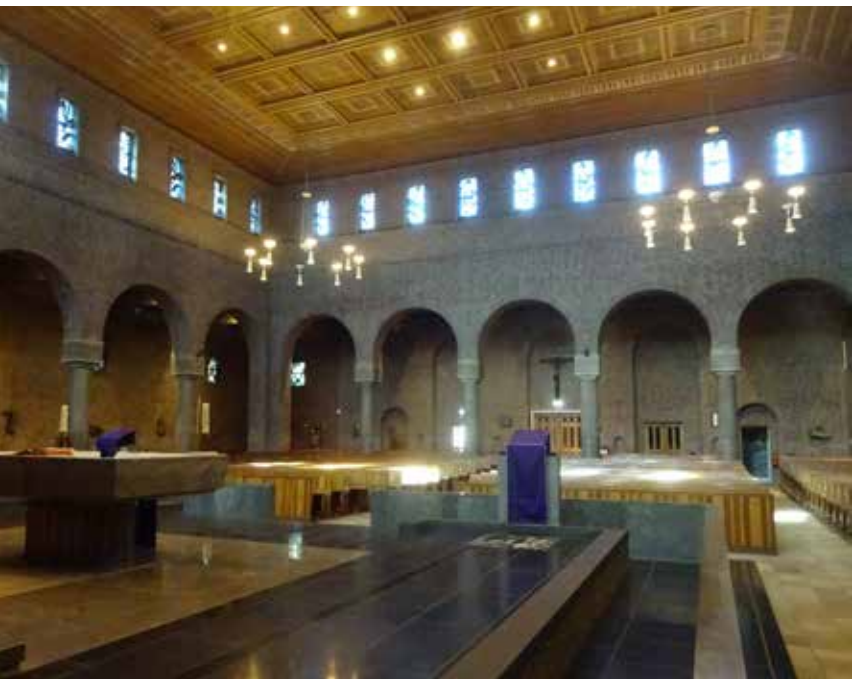
Buiten, naast de grote toegangsdeur, ontdek ik een bruin verroeste plaquette op de muur. ‘Dankbaar voor opbouw na verwoesting 40-45’. Plus het jaartal 1985. Ik neem aan dat het toen op de muur is aangebracht. Maar toen was ik al lang uit de buurt weg. Buiten is het kaler. De bomen naast de kerk onder de toren zijn weg. Net als de fietsenstalling. De struiken die in de kersttijd het decor

vormden voor de levende kerststal – de dieren waren levend, de beelden van hout – zijn ook verdwenen. Ik herinner mij overigens dat ooit zo’n beeld gestolen is. Voor de grap.

Binnen in de kapel verwijst een glas-in-lood raam aan het oorlogsverleden. Het is er opgehangen ter nagedachtenis aan een kind dat amper 2,5 jaar oud is geworden. Ik kan me niet herinneren het werk ooit eerder gezien te hebben. Sjaak de Boer meldt dat er nog een Mariabeeld uit de oude kerk bewaard is gebleven dat het bombardement van 1945 overleefde. Hij wilde dat ooit in een nis van een buitenmuur plaatsen, maar dat mocht niet van de gemeente Den Haag (het gebouw is een gemeentelijk monument). Dus verdween het naar de Paschaliskerk aan de Wassenaarseweg, hoofdzetel van de parochie Maria sterre der zee, ‘rechtsopvolger’ van Onze Lieve Vrouw van Goeden Raad. Als ik mij daar meld, blijkt het om een beeld te gaan dat in de Heilig Hartschool stond, een der scholen van Onze Lieve Vrouw van Goeden Raad, daterend uit de jaren vijftig.

Dus geen memorabel stuk uit de oorlog. Wat rest is de blik van Mater boni consilii, Onze Lieve Vrouw van Goede Raad, over de Bezuidenhoutseweg. Het valt mij eigenlijk nu pas op hoe mooi het door Johan Colette gemaakte mozaïek is, boven de hoofdingang. Maar ja, daar kwam ik ook eigenlijk nooit, want wij gebruikten de zij-ingang. Elke zondag weer. Ik ben er overigens al lang mee gestopt, met die kerkgang. Overdaad schaadt, zullen we maar zeggen.

Carel Goseling
carelgoseling@hotmail.com

Interieur kerk

Kerkcomplex

Advertorial

SOLDAAT VAN ORANJE - GEEF DEZE UNIEKE ERVARING CADEAU

Met de feestdagen in het vooruitzicht is het wellicht een idee om uw dierbaren te verrassen met een unieke ervaring. Denk dan aan de Soldaat van Oranje – De Musical cadeaubon. Kijk voor informatie op soldaatvanoranje.nl/cadeau.

Waargebeurd verhaal in unieke theatervorm

Soldaat van Oranje – De Musical is gebaseerd op het waargebeurde verhaal van één van de grootste verzetsstrijders uit onze vaderlandse geschiedenis: Erik Hazelhoff Roelfzema.

Het verhaal gaat over vriendschap, keuzes maken en strijd voor vrijheid en rechtvaardigheid. De voorstelling met inmiddels meer dan 3 miljoen bezoekers, is te zien in een voor deze theater-

“Onvoorstelbaar indringend verhaal dat schitterend weergegeven is via alle decors en de draaiende zaal”

productie omgebouwde hangaar. Van oorsprong een vliegtuighangaar op voormalig militair vliegveld Valkenburg tussen Wassenaar, Katwijk en Leiden. Op deze op alle fronten toepasselijke en historische plek is een uniek concept gecreëerd. De theaterzaal waarin het publiek in 1.100 comforta-

bele stoelen zit, draait van decor naar decor, begeleid door enorme filmprojecties op eveneens meedraaiende schermen.

Alle scènes hebben zo hun eigen set:

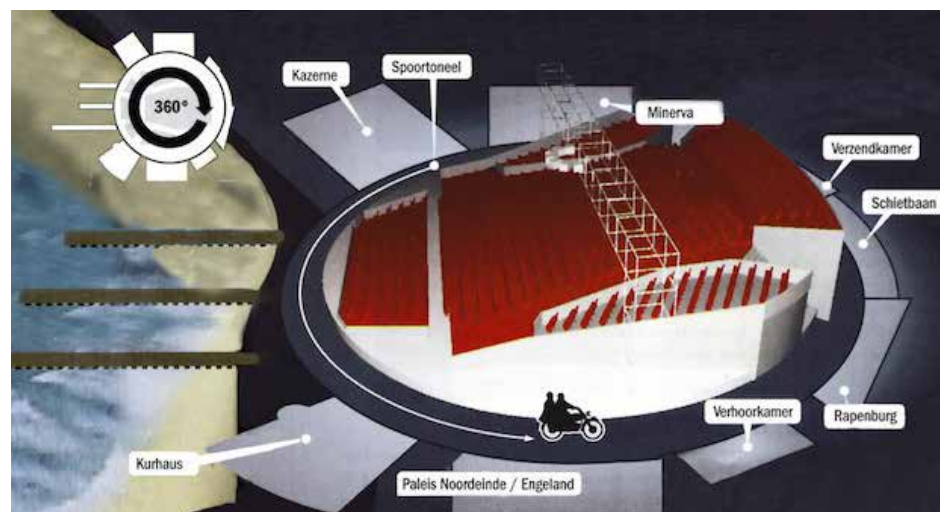

baan van het vliegveld, een echte Dakota en langsrijdende motoren zijn onderdeel van het decor.

de Leidse studentensociëteit Minerva, het Kurhaus, Paleis Noordeinde en een levensechte golvende Noordzee waar de Engelandvaarders via het strand ontsnappen en waar ze hun beroemde landingen maken. Zelfs de landings-

“Dit is een musical die je gezien moet hebben, ook als je niet van het genre houdt. Dit is zo bijzonder. De combinatie van geschiedenis en een geweldig decor. Heel indrukwekkend.”

Scan onderstaande QR codes om direct naar de betreffende pagina te gaan of ga naar soldaatvanoranje.nl

Voor alle informatie, promoties en updates houd de social kanalen en de website in de gaten.

- [soldaatvanoranje](https://www.facebook.com/soldaatvanoranje)
- [svodemusical](https://twitter.com/svodemusical)
- [soldaatvanoranjedemusical](https://www.instagram.com/soldaatvanoranjedemusical)

**EEN 360°
PANORAMISCHE
REIS DOOR DE
GESCHIEDENIS**

Najaarsarrangement

Boekt u tickets voor de voorstelling, bekijk ook ons najaarsarrangement: tickets, bewaarmok met warme chocolademelk of glühwein en het programma. U kunt dit ook uitbreiden met een lunch of diner in ons Restaurant Noordeinde. Of combineren met een strandwandeling en/of een hotelovernachting.

Uniek cadeau

Geef deze ervaring cadeau. Soldaat van Oranje – De Musical heeft een eigen cadeaubon. De cadeaubon is te bestellen via de website. Wilt u echter direct tickets voor een bepaalde datum cadeau geven, bekijk dan de ticketpagina. Hier vindt u naast de reguliere tickets ook het generatie- en gezinsaanbod

M'n jeugdijaren in het Haagse (deel 3)

Mijn wieg stond aan de Maartensdijklaan in de wijk Leyenburg. Mijn ouders hadden eerder gewoond in de Jaarsveldstraat; het eerst gebouwde gedeelte dat haaks staat op de Leyweg. Toentertijd nog een kolenpad met volkstuinten, waarin ook mijn opa groenten en fruit kweekte; vitamine C, het toverwoord, in de jaren vijftig. Een 'Haags Bleekneusje' wilde je nog zijn, noch worden.

Op gitaar spelen Angelique en ikzelf en op de blokfluit Marjolijn en Johanna.

"In de jaren '50 waren er slechts twee automobielen en twee autobezitters aan de Maartensdijklaan."

'Inwoning' hadden mijn ouders tijdens de laatste maanden van de Tweede Wereldoorlog van Scheveningers die van de Duitsers hun huis moesten verlaten vanwege de aanleg van de Atlantikwall, de vermeende landingsplek van de geallieerden. Reuze blij waren ze dat ze een huurwoning aan een 'laan' konden betrekken. Mijn ouders kon je wel 'standbewust' noemen. Ons gezin bestond uit maar liefst zeven leden; mijn vier zussen en ik, als enige zoon. "Alweer 'n meid", zou aan mijn mond ontsnapt zijn toen mijn zusje Marjolijn, de Benjamin, in de armen van mijn moeders lag.

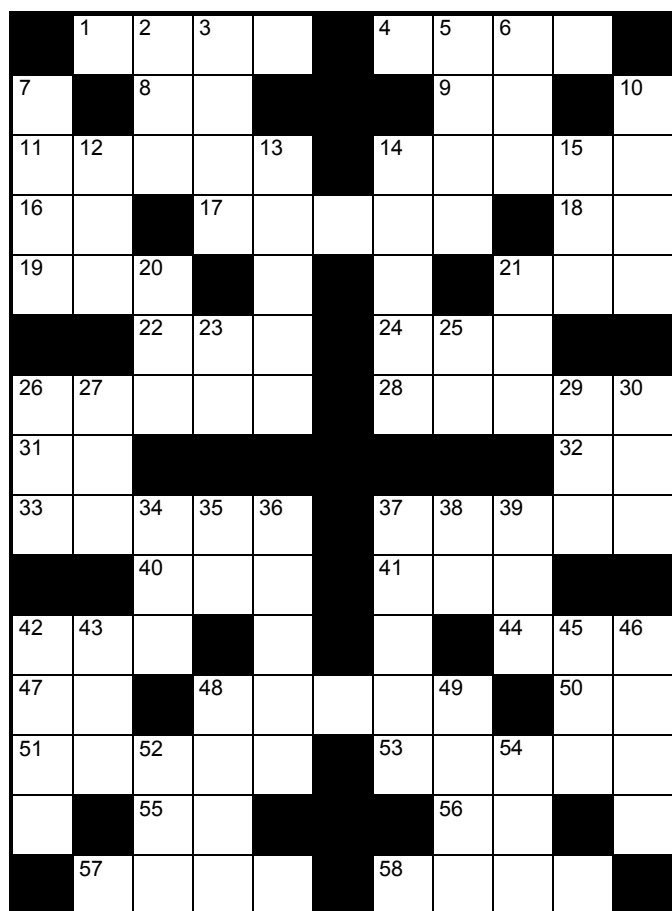
Maartensdijklaan nr 12 werd tenslotte in de jaren zeventig hun eigendom. De stalen kozijnen met enkel glas-in lood werden vervangen door hardhouten kozijnen met dubbelglas. Het touwtje uit de brievenbus, zo herkenbaar omschreven door de oud-politicus Jan Terlouw, was toen al geschiedenis.

Mijn ouders waren van het voorzichtige soort. Ons kinderspel werd altijd vanachter de vitrage door mijn moeder geobserveerd. Op de straatweg werd er gespeeld; 'busje trap' en een potje voetbal, met opgevouwen jassen als doelpalen. We speelden vaker buiten op straat dan de jeugd van nu. Snelverkeer was spaarzaam en echt hard werd niet gereden door automobilisten. Knikkeren deden we op de stoep; er waren meer richels tussen de stoeptegels en tussen de stoep en het woonhuis. De knikkers bewaarde je in je broekzak of in een knikkerzak, door mijn moeder eigenhandig genaaid.

In de jaren vijftig waren er slechts twee automobielen en twee autobezitters aan de Maartensdijklaan: de loodgieter van loodgietersbedrijf van Mierlo reed een groen-wit Volkswagenbusje en de andere autorijder was de heer Faas, die in een zwarte Citroën-Traction-Avant reed. Hij werkte bij de PTT, waarschijnlijk als technicus. Wij kinderen noemden hem 'uitvinder', omdat hij in zijn vrije tijd weleens een televisie in elkaar had geknutseld. Het meubel was tien keer zo groot als het zwart-wit beeldschermje van 30x30. De hele Maartensdijklaan leek op woensdagmiddag bij hem op bezoek te komen! Reikhalzend keken we uit naar de vrije woensdagmiddag met Dappere Dodo en een zwaaiende tante Hannie. Bij een Eurovisie-voetbalwedstrijd wisselden voetballers met 'sneeuwval'. De antenne op het dak waaide met alle winden mee. Ach ja, het was een mooie, soms spannende jeugd. Glimlachend kijk ik erop terug.

Harry CA Daudt
hardaudt@gmail.com

1 KRUISWOORDPUZZEL

Horizontaal

1 bewijsstuk 4 pl. in Gelderland 8 ondernemingsraad 9 voorzetsel 11 tint 14 hoofdhuid 16 water in Friesland 17 rekening 18 uedele 19 keurig 21 metalen staafje 22 Algemeen Voortgezet Onderwijs 24 gebouw in Amsterdam 26 pl. in Gelderland 28 militaire vrouwenafdeling (afk.) 31 kledingstuk 32 en andere 33 weefsel 37 deel v.e. fiets 40 grootmoeder 41 barenspijn 42 Europees Monetair Stelsel 44 hoofdgroet 47 domina 48 pl. in Israël 50 oosterlengte 51 pressie 53 riv. in Frankrijk 55 silicium 56 vogelproduct 57 speelgoed 58 gewoonte.

Verticaal

2 herkauwer 3 handigheid 5 waarnemend 6 pl. in België 7 pl. in Duitsland 10 vrij 12 watering 13 machinemens 14 harde wind 15 werkschuw 20 hoeveelheid 21 geneesmiddel 23 Verenigde Staten 25 ad interim 26 kloosteroverste 27 als het ware 29 boerenbezit 30 paling 34 godin v.d. dageraad 35 emeritus 36 terdege 37 gewichtig 38 assistent-econoom (afk.) 39 naaldboom 42 Oudijslandse literatuur 43 met andere woorden 45 elektrisch geladen deeltje 46 afsluitmiddel 48 uniek 49 warme drank 52 Noorse godheid 54 of iets dergelijks.

Mocht u de oplossingen weten van deze twee puzzels, dan maakt u kans op de onderstaande prijs van de Fifties Store! U kunt de oplossingen tot 8 december 2022 mailen naar puzzel@dehaagsetijden.nl

Wij feliciteren de winnaars van de vorige editie met het tafeltje / krukje gemaakt van echte vinyl platen: M.E. Groenendijk te Zoetermeer. Let op! U dient de prijs zelf op te halen bij de Fifties Store.

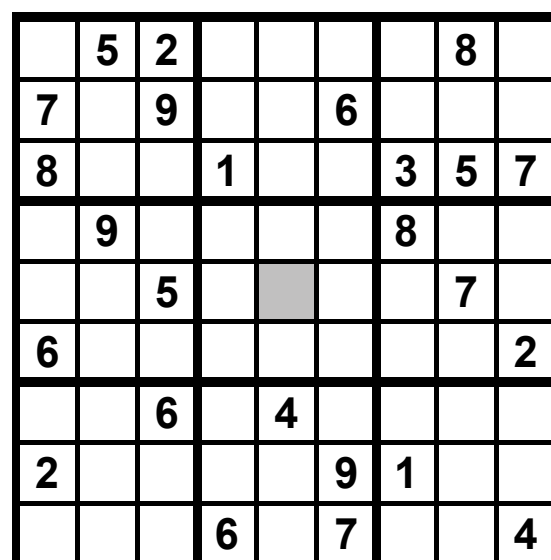

Win 10 onderzetters gemaakt van echte vinylplaten

Deze onderzetters zijn gemaakt van authentieke LP's waardoor er minder afval is voor het milieu. t.w.v. € 14,99. Wij geven maar liefst drie van deze sets weg! Verkrijgbaar bij de Fifties Store, www.fiftiesstore.nl. Namensestraat 73 - 2587 VX Den Haag - 070 3585810

2 SUDOKU

Ristorante Giuliano's is een bescheiden maar vooral gezellig Italiaans restaurant in het centrum van Den Haag. Al sinds 1996 dé plek om heerlijk en huiselijk te tafelen onder het genot van goede wijn en kleinschalige Italiaanse streekproducten. Wij verwelkomen u alle dagen van de week voor het diner.

www.giulianos.nl

Giuliano's
PASTA & PASTA
RISTORANTE

Schoolstraat 13a
070 3455215

Giuliano's
PIZZA & PIZZA
RISTORANTE

Schoolstraat 9
070 2505434

De komende weken zie en hoor je onderstaande programma's bij Omroep West. Daarnaast houden we je natuurlijk altijd op de hoogte van al het nieuws.

TV WEST MAANDAG T/M VRIJDAG

Dagprogramma's vanaf 17.00 uur: (daarna herhalings)

ma: Grote Ambities Serie waarin mensen worden gevolgd die een grote ambitie hebben en er alles voor doen die ambitie te verwezenlijken.

di: Team West Opsporingsprogramma waarbij de politie jouw hulp nodig heeft. Presentatie: Kirsten van Dissel.

Ernst Onderwaterwereld Ecoloog Ernst vertelt over het leven in, op en langs het water en wat het waterschap daar allemaal voor doet.

wo: Merlijn over de Atlantikwall (tot en met 30 november)

Ik denk aan jou Johan Overdevest bezoekt mensen die zich eenzaam voelen en wel wat extra aandacht verdienen (vanaf 7 december).

do: Een Haagse tram: 40 jaar GTL, serie over de iconische Haagse rood-beige tram van HTM: de GTL (tot en met 1 december).

Een Liedje voor jou Pianist Gregor Bak en sopraan Francis van Broekhuizen verrassen mensen met een liedje bij hen thuis.

vr: Hart voor Muziek Zing mee met Hollandse muziek.

17.30 uur TV West Nieuws met onder meer Martine Boerkamp.

17.45 uur Weer Het weerbericht met Huub Mizze (foto).

TV WEST ZATERDAG

07.30 uur TV West Weekoverzicht

17.00 uur Westdoc Met op 3 december **Project Warmteling** over het project waarbij huizen en bedrijven worden verwarmd met restwarmte uit de Rotterdamse haven. Op 10 december: **Kerstbomen rausen** Over de oude Haagse traditie op oudjaarsavond.

TV WEST ZONDAG

09.00 uur Hoop & Leven De universele kerk van Gods Rijk.

20.00 uur TV West Sport Met een overzicht van de dat weekend gespeelde voetbalwedstrijden in de Tweede en Derde Divisie.

RADIO WEST

Kijk voor een overzicht van de programma's van Radio West in de gratis Omroep West app of op de website Omroepwest.nl.

UITGELICHT

Elke zondagmorgen vanaf 10.00 uur zitten veel luisteraars er klaar voor: het programma **Muziek van alle Tijden**, gepresenteerd door Pieter Kuipers. Hij draait elke zondag platen op verzoek; van Glenn Miller tot Willeke Alberti en van Marco Bakker tot Elvis Presley. Wil je ook een plaat aanvragen? Dat kan! Stuur dan een mail naar: muziekvanalletijden@omroepwest.nl. Vergeet niet te vertellen voor wie en wanneer jij een plaat wilt aanvragen en waarom.

Muziek van alle Tijden
Elke zondag
10.00-12.00 uur
op Radio West

In **Ik denk aan jou** bezoekt Johan Overdevest mensen die zich eenzaam voelen en wel wat extra aandacht verdienen. Zij vertellen Johan hun verhaal en duidelijk wordt dat eenzaamheid voor iedereen een andere oorzaak kan hebben, maar dat het gevoel hetzelfde is: er te vaak alleen voor staan. Johan verrast hen met een kerstboom of -zoals bij de bovenstaande 84-jarige Agaath- een kerstpakket en laat hen weten: Ik denk aan jou!

Ik denk aan jou
Elke donderdag vanaf 8 dec.
vanaf 17.00 uur
op TV West

Bijna alle programma's op TV West worden herhaald. Kijk voor alle uitzendtijden in de gratis Omroep West app of op Omroepwest.nl.

Eropuit!

Organiseert u een leuke activiteit waar onze lezers blij van worden? Mail uw activiteiten of tips naar info@dehaagsetijden.nl of bel: 070 - 360 76 76

Munten, postzegels, bankbiljetten en ansichtkaarten

Ergens slingeren nog de postzegelalbums van opa op zolder. Waar zijn de munten van pa eigenlijk gebleven? En zijn die ansichtkaarten bestemd voor het oud papier? U bent niet de enige met vragen over een verzameling munten, postzegels, papiergeld, ansichtkaarten of penningen. Daarom houdt de Munten- en Postzegel Organisatie (MPO) elke woensdag een open inloopdag. Wie zijn of haar verzameling deskundig en gratis wil laten beoordelen, kan tussen 10.00 en 16.00 uur terecht bij de MPO, Energieweg 7, IJsselstein, nabij Utrecht. Aansluitend is er desgewenst advies met betrekking tot verkoop of verzekering. Informatie: 030-6063944 of kijk op www.mpo.nl.

Goud, zilver, kunst, curiosa en militaria

In de la ligt nog die gouden ketting van oma. Ergens ligt nog een potje met oude sieraden. Dat oude beeldje of die zilveren miniatuurtjes in de kast, zijn die nog wat waard? En hebben die oude onderscheidingen en militaire spulletjes nog waarde? Allemaal vragen met betrekking tot goud, zilver, kunst en curiosa of militaria. Bezoek eens onze open inloopdag, elke donderdag van 10.00 tot 16.00 uur. U bent dan welkom bij MPO/Heritage op de Energieweg 7 te IJsselstein, vlakbij Utrecht, voor een gratis en vrijblijvende taxatie. Aansluitend krijgt u desgewenst advies met betrekking tot verkoop of verzekering. Voor meer informatie: 030-6063944.

Dansvoorstelling Nomad - Sidi Larbi Cherkaoui & Eastman

De Vlaams-Marokkaanse Sidi Larbi Cherkaoui wordt wereldwijd erkend als één van de meest toonaangevende en originele choreografen van zijn generatie. Hij heeft een indrukwekkend oeuvre ontwikkeld dat op een persoonlijke manier de tradities van de grote culturen onderzoekt. Terugkerende elementen in zijn werk zijn spiritualiteit, de zoektocht naar identiteit en religie. Zijn handelsmerk is een genereuze, poëtisch-elegante en lyrische dansstijl.

Nomad is een bijzonder mozaïek bestaande uit levende en levenloze elementen uit de woestijn, gemaakt op Midden-Oosters geïnspireerde muziek van Felix Buxton van Basement Jaxx. De dansvoorstelling is een metafoor voor ultieme vrijheid, maar ook voor de onmogelijkheid om te overleven in de woestijn. Tegen een gigantisch woestijnbeeld op de achterwand van het toneel bewegen de dansende nomaden bijna dierlijk, zoals slangen, hagedissen of kamelen.

Te zien: Amare, Den Haag op do 8 en vr 9 december, aanvang 20:30 uur
Tickets: amare.nl | holland-dance.com

Zondagochtendconcert - Mahler & Brahms

Een lekker lazy begin van de zondag, met de mooiste klassieke muziek. Deze keer de vraag: kan muziek perfect zijn? Nog even onthaasten op de zondagochtend met symfonische weldaad: een mooie toevoeging aan je weekend. Dirigent Jun Märkl stelt de vraag of muziek perfectie kan benaderen. Het antwoord? Absolute volmaaktheid bestaat (gelukkig) niet, maar deze werken van Mahler en Brahms komen toch wel heel dichtbij. De ochtend begint met de subtiele maar ontroerende Rückert-Lieder van Mahler. Dit werk, waar sopraan Ruby Hughes de solo voor haar rekening neemt, bewijst onomstotelijk dat muziek en emotie met elkaar verbonden zijn. En het Residentie Orkest gaat verder in diepe beroering met de Derde symfonie van Brahms. Zeker het beroemde derde deel van de symfonie is zo mooi dat het bijna melancholisch wordt.

Wanneer & waar: zo 4 dec, Amare, Spuiplein 150
Meer info via amare.nl

Ukkieconcert 1+

Tijdens de Ukkieconcerten gaan we zingen, spelen en bewegen. Kinderen leren en ontdekken nieuwe woorden, verhalen en bewegingen. Je gelooft je oren niet! Peuters vinden muziek fantastisch en voor ieder ukkie is er wel een stukkie. Het worden heerlijke vrijdagochtenden, waarbij de allerkleinsten zich helemaal kunnen uitleven en ouders kunnen zien wat muziek en bewegen met hun kinderen doet.

Wanneer & waar: vr 2 dec, Theater Dakota, Zuidlarenstraat 57
Meer info via theaterdakota.nl

Vroem, Vroom...

In elke editie van De Haagse Tijden stapt autojournalist John Vroom weer even in een auto die vroeger door Den Haag reed.

Opel Rekord

Soms zijn heel gewone auto's toch bijzonder. Althans, voor mij is dat de Opel Rekord uit 1960. Hij staat duidelijk in mijn geheugen gegrift. Ik was een jaar of elf en woonde op de Carel Reinierszkade in Den Haag. Deze kade grensde en grenst nog steeds aan Huis ten Bosch, en in het eerste gedeelte woonde Herman Krebbers de violist en Coen Flink de acteur. In het derde gedeelte bij de molen bleek ook Bridget Maasland te wonen. Wij woonden in het middengedeelte tussen het Eerensplein en de Sillestraat. En waarom vertel ik dit? Omdat er in dat gedeelte drie Opels Rekord (model 1960) voor de deur stonden.

Wat kan ik mij daar allemaal van herinneren? Een model dat geïnspireerd was door de mode van Amerikaanse auto's, maar minder dan het vorige Rekord-model, waarbij de voorruit doorliep naar de zijkant en daar in een punt eindigde. Veel eigenaren zullen daar vaak hun knie tegen hebben gestoten. De voor- en achterrait bij dit model hadden nog wel een lichte kromming richting de zijkant. Aan chroom ook geen gebrek bij dit model. Fraaie smalle en

vooral brede grille, uiteraard van glanzend chroom, met in het midden het forse Opel-logo. Fraaie chroomstrip over de zijkant die eindigde in de letters Rekord. Een familiegezicht dat ook de Opel Kapitän had in die jaren. Maar het interieur zat vol met opvallende bijzonderheden. Allereerst de toetraampjes die bediend werden door een ronddraaiende platte knop in de deur, in plaats van de toen veelal toegepaste, maar ook zo inbraakgevoelige hendeltjes op

het raampje zelf. Het stuur was fraai gevormd in de kleur wit, met een mooie, aparte chromen claxonring. Het versnellingshendel rechts onder het stuur, ook in het wit, was elegant gevormd. Naar je toe halen en omhoog was de achteruit. Omlaag was 1 en dan bleven in de H-vorm de 2e en 3e over. Niet te vergelijken met de 6-bak van tegenwoordig, maar ja, je wist niet beter. De snelheidsmeter was ook een bijzonder verhaal, want het was geen klok, maar een langwerpige horizontaal lint dat net als een thermometer opliep tot 50

kilometer in het groen. Daarboven tot 100 kilometer werd de kleur oranje en daarboven werd het lint rood. Té leuk toch? En dan de universele sleutel die vanaf de fabriek in een crèmekleurig kunststof hoesje zat. De bovenkant van de sleutel was puntig afgewerkt, zodat je hem makkelijk uit het hoesje kon draaien. Ja, daar was over nagedacht. Iets anders wat mij altijd is bijgebleven is het feit dat Opel af fabriek een sticker op de achterrait plakte met daarop het bouwjaar van de betreffende Rekord. Wat daar de lol van was

is mij altijd ontgaan, maar wel apart. Tja, Opel had in die tijd niet het imago van een sportief rijdende auto. "Hij rijdt als een natte dweil", was een veelgehoorde opmerking. Het was toen een echte gezins- en zakenauto. Duitse degelijkheid die de no-nonsense Nederlander erg aansprak. Hij was ook leverbaar in een 4-deurs, Car-A-Van en Coupé uitvoering. Eigenlijk een Buma-auto met voor mij toch wat bijzondere bijzonderheden.

John Vroom
johnvroom@planet.nl

Haagse Geluiden gaat over Haagse muziek, dansgelegenheden, muzikwinkels en platenzaken in de jaren '50, '60 en '70.

Muziekhandel Servaas

Wie heeft ooit kunnen denken dat het muziekwinkeltje in de Haagse Schoolstraat nr. 26 uit zal groeien tot de bekendste muzikwinkel van Den Haag, Nederland en ver daarbuiten? De destijds gespecialiseerde zaak in bladmuziek en conventionele instrumenten, waar Nico op vijftienjarige leeftijd bij vader Nico en zijn opa begint. Vader is timmerman, raakt werkloos en gaat voor opa, die boekbinder is, tijdschriften rondbrengen in Den Haag. Hij brengt bladmuziek met onder andere schlagers aan de man. Later komen daar mandolines en gitaren bij.

Vader opent een winkel in de Haagse Boekhorststraat. In 1929 verhuist het bedrijf naar de Schoolstraat. Na zijn diensttijd keert Nico Jr. in 1954 terug in de winkel. Hij gaat zich in eerste instantie richten op de al bekende Indische bands, zoals de Tielman Brothers, Crazy Rockers, de Javalins en de Black Dynamites. Zij treden veel op

in West-Duitsland en kopen daar ook hun instrumenten. Nico ziet het enorme gat in de markt en het blijkt een schot in de roos. Stad en land reist hij af om instrumenten te kopen, tot in Amerika toe. Maar de zaak gaat pas echt floreren als de enorme beat-explosie zich aandient, met honderden bands in vooral Beatstad nr. 1 Den Haag,

maar ook zeker daarbuiten. Elk beginnend bandje wil nieuwe spullen en dat kan bij Nico. Hij is erg makkelijk met het (af) betalen van de instrumenten; de beginnende bands hebben natuurlijk geen cent. Als de betaling stokt, is Nico ook niet moeilijk. Hij rijdt het hele land door om de instrumenten terug te halen. In oefenruimtes, bij de mensen thuis of zelfs op het podium waar de instrumenten al klaar staan voor een optreden. Hij pakt de apparatuur op, loopt de deur uit, laadt alles in

zijn auto en hup, op weg naar de Haagse Schoolstraat. Nico is in de muzikwereld al snel een begrip, in zijn blauwe stofjas en met een likje Brylcreem in zijn haar. Welke jongere heeft er niet met zijn neus platgedrukt tegen de winkelruit in de Schoolstraat staan kwijlen? In 1994 verhuist de zaak naar het hoekpand Schoolstraat/ Rivier- vismarkt. Kort na zijn vijftigste verjaardag verkoopt Nico de zaak. Hij vindt het wel mooi geweest, heeft er minder plezier in. De jaren 1964-1972 heeft hij

als de leukste ervaren. Op 24 november 1994 krijgen Nico en zijn vrouw Connie een geweldig afscheidsfeest in de nieuwe Marathon. Onder de titel *Zeg Nico Gedag* treedt een keur aan Haagse artiesten op, zoals Peter Vink (Q'65), The Scarlets, Beer Klaasse (o.a. Q'65), The Clarks, Frans Krassenburg en Peter de Ronde (beiden Golden Ear-rings), Fred de Wilde (Hu a/t Hilltops), René a/h Alligators, The Dakota's, My-T-Blue, Ceremony, Ron de Bruin Bluesband en Jaap Mossel (o.a. The Haigs). Nico en Connie verhuizen in 1996 naar het Caribische eiland Saint Lucia, waar ze een stuk grond hebben gekocht en een riante villa hebben laten bouwen. Voor zover bekend gaat het hun nog steeds goed.

Robert Mindé
Romin@ziggo.nl

Ontvang jij binnenkort een uitnodiging voor het Burgerberaad G1000Zuid-Holland? Jouw stem is belangrijk. Schrijf je in!

We gaan iets bijzonders doen in de provincie Zuid-Holland. De Provinciale Staten van de provincie Zuid-Holland hebben namelijk het initiatief genomen voor een Burgerberaad. Het Burgerberaad gaat over drie actuele onderwerpen en start in januari. De provincie heeft de onafhankelijke stichting G1000.nu gevraagd het Burgerberaad te organiseren. Tijdens het Burgerberaad, de G1000Zuid-Holland, bepalen we samen wat we in Zuid-Holland willen zien veranderen. De Provinciale Staten hebben toegezegd de uitkomsten mee te nemen in de coalitiebesprekingen na de Provinciale verkiezingen van 2023. Wanneer zij willen afwijken van delen van de uitkomst zullen zij motiveren waarom.

Wat is een Burgerberaad?

In een Burgerberaad gaan gelote inwoners in gesprek over de toekomst van Zuid-Holland. Zij gaan opzoek naar wat ze samen belangrijk vinden en zoeken naar concrete oplossingen. Wat dit Burgerberaad extra bijzonder maakt is dat er drie gelijktijdige Burgerberaden plaats vinden over drie onderwerpen. Ieder onderwerp vindt op een andere locatie in de provincie plaats.

Drie gelijktijdige Burgerberaden

Drie aparte Burgerberaden voor drie actuele onderwerpen. Elk op een andere locatie in de provincie. Deelnemers kiezen bij aanmelding over welk thema zij in dialoog willen gaan.

De toekomst van
wonen

De toekomst van het
platteland

Leefbaarheid, verkeer
& vervoer

Wat vind jij dat er
anders moet in
Zuid-Holland?

Wie kan er mee doen?

Helaas kunnen we niet alle inwoners van de provincie uitnodigen. Daarom werken we met loting. Eind november krijgen 75.000 inwoners van de provincie een brief in de bus. Hou je brievenbus dus in de gaten! Wanneer je een uitnodiging ontvangt kies je bij aanmelding zelf over welk thema je in dialoog wilt gaan. Maar let op, er volgt nog een tweede loting. Zo zorgen we er voor dat er een zo divers mogelijke groep aanwezig is. Er is plek voor in totaal 360 inwoners.

Meer weten? Kijk op de website!
Daar staat het hele proces beschreven
en vind je nog veel meer informatie.

www.G1000ZuidHolland.nl

P.H. Frauenfelder

- loodgieters
- installatie
- daktechniek
- 24h service

www.phfrauenfelder.nl

Vestiging Den Haag

Oude Haagweg 617
2552 GK Den Haag

T 070 - 325 44 40
info@phfrauenfelder.nl
www.phfrauenfelder.nl

Vestiging Rotterdam

Graafstroomstraat 35b
3044 AN Rotterdam

T 010 - 850 12 00
info@phfrauenfelder.nl
www.phfrauenfelder.nl

Service

Sanitair

Verwarming

Woning aanpassing

Dak

Wat geef je iemand die alles al heeft?

Een krant waarbij de mooiste
herinneringen aan Den Haag
worden opgehaald.

JA, ik neem een abonnement of geef er een cadeau.

U ontvangt dan iedere 14 dagen de krant in de brievenbus. Ik maak het bedrag over op NL08 RABO 0129 9222 93 t.n.v. Brückel Reclame BV

Uw naam: _____

Telefoon: _____

E-mailadres: _____

Naam ontvanger: _____

Straat + huisnr.: _____

Postcode + Woonplaats: _____

☐ Proefabonnement Nederland € 20,00 (6 edities)

☐ Halfjaarabonnement Nederland € 40,00

☐ Jaarabonnement Nederland € 75,00

☐ Jaarabonnement buitenland € 95,00

Deze actie is alleen geldig voor abonnementen afgesloten tot 1 januari 2023.

Stuur de bon in een gefrankeerde envelop naar:

De Haagse Tijden, Laan van Meerdervoort 174, 2517 BH Den Haag
of vul online het formulier in: www.dehaagsetijden.nl/abonnement